SAMOK

Valtiovarainvaliokunnan sivistys- ja tiedejaoston kuulemistilaisuus 8.11.

HE 41/2023 vp Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2024, opintotuki

Sosiaalipolitiikan asiantuntija

Erica Alaluusua

erica.alaluusua@samok.fi

puh. 0407731854

Opintotuen nykytilasta

- Opintorahan ostovoima on heikentynyt viimeisen viiden vuoden aikana 160 euron verran (Kela.)
- Opintotukea hyödyntää 44 prosenttia kaikista korkeakouluopiskelijoista ja 49 prosenttia korkeakouluopiskelijoista nostaa opintolainaa. Opintotukea täydennetään tyypillisesti yleisellä asumistuella, jota hyödyntää 52 prosenttia korkeakouluopiskelijoista (Kela).
- Puolet ammattikorkeakouluopiskelijoista kokee taloudellisia vaikeuksia (Eurostudent VIII.)

Opintotuen taso syyslukukaudella 2022 pohjoismaisessa vertailussa (Kela.)

Verrokkimaa	Opintoraha	Opintolaina	Yhteensä
Norja	464e/kk	696e/kk	1160 e/kk
Tanska	860e/kk	440e/kk	1300 e/kk
Ruotsi	342e/kk	788e/kk	1130e/kk
Islanti	458e/kk	1068e/kk	1526e/kk
Suomi	279,43e/kk	650e/kk	929,43e/kk

Opintotuen nykytilasta

- Opintolainan käyttäjäryhmässä korostuvat erityisesti osaopiskelukykyiset, joista 49 prosenttia nostaa opintolainaa (Eurostudent VIII).
- Opintolainakanta on yli kaksinkertaistunut sitten vuoden 2017. Samaan aikaan opintolainan korot ovat nousseet huomattavasti, ja liikkuvat kuluvalla hetkellä 4-5% välillä.
- Lainahyvitys on tällä hetkellä 40 prosenttia siitä opintolainan määrästä, joka ylittää 2500 euroa. Lainahyvitykselle on myös enimmäismäärä. **Esimerkiksi 210 opintopisteen tutkinnon lainahyvitys on enimmillään 4120 euroa.** Vuonna 2022 ammattikorkeakoulusta valmistuneen mediaanilaina oli 17 800 euroa.

Talousarvioesitys ja opintotuki

- SAMOK pitää tärkeänä, että opiskelijoiden toimeentuloon panostetaan, mutta kantaa huolta lainamäärän lisäämisestä.
- Täysimääräisenä käytetty opintolaina toisella asteella ja korkea-asteella voi kasvaa lakiuudistuksen myötä yhteensä 15 000 eurolla.
- Olemme erityisen huolissamme niiden opiskelijoiden taloudellisesta tilanteesta, joiden toimeentuloa on erityisen hankalaa täydentää työnteolla opiskeluaikana, ja jotka käyttävät opintotukea täysimääräisesti.
- Kannamme myös huolta siitä, että yhä useampi opiskelija lisää työmääräänsä opintotuen muutosten myötä välttyäkseen velkaantumiselta, mikä hidastaa valmistumista tavoiteajassa, sillä työhön käytetty aika on jo nyt lisääntynyt 1,7 viikkotyötunnilla.

SAMOKin ratkaisut

- Opintotuki siirretään opetus- ja kulttuuriministeriön alaisuudesta sosiaali- ja terveysministeriön alaisuuteen, jotta opintotuki tunnistetaan vahvemmin opiskelijan sosiaaliturvana.
- Opintolainahyvityksen määrää kasvatetaan samassa suhteessa opintolainamäärän valtiontakauksen noston kanssa.
- Lainahyvityksessä huomioidaan jo opiskeluaikana tehdyt lainalyhennykset.
- Lainahyvitykseen oikeuttava opiskeluaikaa laajennetaan yhdellä lukukaudella.
- Lainhyvityksen määräajan pidentäminen mahdollistetaan myös niiden opiskelijoiden osalta, joiden opinnot ovat viivästyneet heikentyneen opiskelukyvyn tai ulkomaan liikkuvuusjakson vuoksi.
- Valmistuneiden tukemista korkeakouluissa lisätään nostamalla korkoavustuksen tulorajaa.

samok.fi |
@samok_fin

Suomen opiskelijakuntien liitto – SAMOK

Finlands studerandekårers förbund

National Union of Students in Finnish Universities of Applied Sciences